

dig Basken ikke — med Undtagelse af en af de tre Unger — kunde flyve. I Rinkenæs Skov laa Ungerne 5. Juni endnu i Reden, medens de for et andet Kulds Vedkommende samme Dag saas flyvende med de gamle Fugle.

128. *Garrulus glandarius glandarius* (L.).

Garrulus glandarius glandarius (L.), Hartert, p. 29, Schiøler, p. 237; *Garrulus glandarius*, Winge, p. 18.

Skovskade. Findes ret spredt som ynglende i Skovene.

INVASION AF STOR KORSNÆB, *LOXIA*
PITYOPSITTACUS BORKH.,
I EFTERAARET 1929

AF

FINN SALOMONSEN

I 1927 fandt en stor Indvandring af Korsnæb Sted i Landet, og det drejede sig den Gang om almindelige, smaa Korsnæb, *Loxia curvirostra* L., blandt hvilke kun enkelte store Korsnæb blev iagttagne. I 1929 er igen sket en Invasion af Korsnæb, omend under beskednere Former end for to Aar siden, men i Modsætning til den Gang drejede det sig nu overvejende om den store Art, *Loxia pityopsittacus* Borkh., der i mægtige Flokke, i hvilke kun forekom et Faatal »smaa« Korsnæb, fra Oktober og til langt ind i December strejfede rundt paa Sjælland.

Jeg havde sammen med Konservator Møhl Hansen den 1. November Lejlighed til at iagttage det store Korsnæb i Tisvilde Plantage. Den ret udstrakte Skov, der hovedsagelig bestaar af Skovfyr, men ogsaa besidder store Partier beplantet med Rødgran og Bevoksninger af Birk, El etc., vrimgledede med Korsnæb. Disse var i den Grad tillidsfulde, at vi kunde nærme os de store Fyrretræer, i hvilke Fuglene holdt til, paa faa Meters Afstand uden at disse fortrak; først naar vi kastede en Sten eller en Grenstump op i Træet, fløj de bort, idet dog alligevel enkelte trods alt blev siddende. Under Flugten udstødte de det be-

kendte Korsnæb-Fløjt: »Pyt-pyt-pyt--«, der dog hos denne lyder meget kraftigere og mere melodisk end hos den almindelige Art, og desuden havde de ogsaa en anden Lyd, som ganske mangler hos det lille Korsnæb, nemlig en Række hurtigt efter hinanden følgende Toner, der noget kunde minde om den trillende Strofe, som vor almindelige Ryle udstøder. Flere andre Ornithologer, der i Aar har iagttaget Korsnæbbet rundt om i Skovene, f. Eks. Kontorchef Koefoed og Konservator Madsen, har ligeledes lagt Mærke til denne ejendommelige, lille Sang.

Denne karakteristiske Lyd udstødte Fuglene kun, naar de fløj, og overhovedet var de, naar de sad i Træerne, meget tavse, idet de dér var ivrigt optagne af at spise. Vi havde udmærket Lejlighed til at se, paa hvilken Maade de bar sig ad under Maaltidet. Saasart et af Korsnæbbene vilde have fat paa en Kogle, klippede den ved Hjælp af Næbet med en eneste Bevægelse den ret tykke Stilk over, hvormed Skovfyrrens Kogler er fæstnede til Grenen. Den fløj derpaa med sit Bytte i Næbbet hen til den Siddeplads, hvor den vilde holde Maaltid, og anbragte derpaa sin Kogle paa en saadan Maade, at dennes Spids kom til at vende fremad, og den satte nu sin ene Fod paa Koglen, medens den samtidig trykkede denne op mod sit Legeme og mod Tarsen af det andet Ben. Anbragt i denne karakteristiske Stilling var Koglen solidt fæstnet, saaledes at Fuglen let kunde faa Frøene vrasket ud af den. Kogler, som den ikke kunde bruge, enten fordi de var for gamle og tørre eller for smaa, blev efter en kort Undersøgelse kastet ned; men var Koglen velegnet, begyndte den straks Arbejdet med at vriste de indeklemt Frø ud ved at vride eller dreje de tæt tillukkede Dækskæl ud til Siden med Næbbet, og den kunde allerede efter 10 Minutters Forløb eller saa være færdig; det Tidsrum, som den var om at bearbejde en Kogle, kunde dog variere noget, og vi iagttog bl. a. en ung Hun, der var henved en halv Time om at blive færdig med en Kogle.

Under en saadan Floks Ophold i et Træ høres en ustandselig Lyd af nedraslende Kogler og Grenstumper, og efter at Træet er forladt, kan man nedenunder samle Koglerne op i Hundredvis. Disse Kogler, der er behandlede af Korsnæb, minder en Del om spættehuggede Kogler, som man jo i stort Antal kan finde under de Træer, hvor Spætten har haft sit Værksted, men man kan straks afgøre, om man har en af en Spætte eller af et

Korsnæb behandlet Kogle for sig, idet denne i det første Tilfælde er forsynet med kraftige, dybe Hug, hvorimod i det andet Kogleskællene er mere vredet til Siden.

Vi iagttog, som nævnt, Flokkene overvejende i Fyrretræsbevoksningerne, men naar de blev jaget op, kunde de godt sætte sig i Birke- eller Piletræer, men forlod hurtigt disse for at søge over i Fyrrene igen. Blandt de mange store Korsnæb, der blev set, lykkedes det kun at iagttage to almindelige *L. curvirostra*; det var ikke saa meget selve Størrelsesforskellen mellem Arterne, der var paafaldende, som det mægtige tykke og ligefrem opsvulmede Næb, som den store Art havde i Forhold til den almindeliges tyndere og spinklere. Som et uomstødeligt Bevis paa, at det drejer sig om det store Korsnæb, hidsættes nogle Maal, taget paa en Del nedlagte Individuer:

Lokalitet	Dato	Køn	Vingelængde mm	Næblængde mm	Næbbredde mm	Næbhøjde mm
Tisvilde Hegn	20/10	♀ ad.	104	21	10	16,5
— —	27/10	♀ ad.	101	20	9,5	15
— —	27/10	♀ ad.	100	20	10	16
— —	28/10	♀ ad.	99	20	10	15
— —	28/10	♀ juv.	103	20	9,5	15
— —	28/10	♀ juv.	99	21	10	14,5
— —	30/10	♂ ad.	106	21,5	10	16
— —	31/10	♀ juv.	100	20	9	15
— —	18/11	♂ juv.	104	21	9,5	15
— —	18/11	♂ ad.	106	21	8,5	15
— —	18/11	♀ ad.	105	19	9,5	14
— —	18/11	♀ juv.	103	20	10	14
— —	3/12	♂ juv.	105	22	10	14
— —	3/12	♀ ad.	104	21	10	15
— —	3/12	♀ ad.	100	19	9	15

Samtidig har jeg maalt nogle almindelige Korsnæb, og Forholdet er, særlig hvad Næbdimensionerne angaar, evident. Størrelsesforholdet mellem de to Arter fremgaar af det følgende:

	<i>L. pityopsittacus:</i>	<i>L. curvirostra:</i>
Vingelængde.....	: 98—106 mm	: 92—100 mm
Næblængde.....	: 19—22 —	: 16—20 —
Næbbredde.....	: 8,5—10 —	: 7—9 —
Næbhøjde.....	: 14—16 —	: 10—14 —

De to Arter er altsaa lette at kende fra hinanden paa Maalene.

Dette Træk, udelukkende bestaaende af store Korsnæb, er ogsaa blevet observeret andre Steder i Landet, f. Eks. er et Individ indsendt til Zool. Mus. fra Vørslev ved Kalundborg (af Stationsforstander R. Jul. Olsen), og Konservator Møhl Hansen meddeler mig, at han den 3die November traf en Flok paa 8 *L. pityopsittacus* paa Egholm ved Agersø. Det synes, som om denne Art kun er naaet til disse Egne; thi fra alle andre Steder nævnes kun det almindelige Korsnæb. Fra Jylland (Kjærgaard Plantage ved Fiil Sø) foreligger saaledes et Stykke, der ved sine Maal (Vinge: 94, Næb: 17.8, 5.11) tydelig viser sig at være en *L. curvirostra*, ligesom der fra Tyskland (Kurische Nehrung, Helgoland, Lybæk, Slesvig, Mecklenburg¹) kun er meldt almindelige Korsnæb. Jeg har derfor ment at burde fremkomme med disse Meddelelser i Haab om, at nogle af Læserne har gjort lignende Iagttagelser om det store Korsnæbs Invasion og muligt kunde gøre os bekendt med disse.

¹ Jfr. Ornith. Monatsber., 1929, p. 178—182.

